

Raad van Bestuur

Realisatie Bezuinigingen 2004

Rapport

Datum / 23 september 2005

Status / Definitief

Ons kenmerk / F&C-VB-2005/1332

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Organisatorische bezuinigingen.....	4
3	Indirecte kosten.....	6
	3.1..... Landelijke Publieke Omroep.....	6
	3.2..... Omroepverenigingen en NPS	7
	3.3..... NOS RTV en Publieke Omroep.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	3.4..... Educom.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
	3.5..... 39f-omroepen.....	8
4	Personele ontwikkeling	9
	4.1..... FTE-reductie.....	9
	4.2..... Vervallen functies.....	10
	4.3..... FTE- en functiereductie 2003	11
5	Samenvatting en conclusie	12

1 Inleiding

Over de periode 2004-2007 heeft de Publieke Omroep een bezuinigingstaakstelling opgelegd gekregen van € 64 miljoen. Hiervan is € 39 miljoen in 2004 op het totale budget gekort. In 2003 en 2004 hebben de omroepen diverse bezuinigingsmaatregelen getroffen om deze budgetkorting op te vangen.

In onze (concept) rapportage d.d. 15 oktober 2004 over de gerealiseerde bezuinigingen per 30 juni 2004 hebben wij reeds aangegeven welke maatregelen de omroepen hebben getroffen en nog zullen treffen. Aan al deze maatregelen is de voorwaarde gesteld dat zij de efficiency in het productieproces bevorderen, maar tegelijkertijd de programmering niet aantasten.

Met het Commissariaat voor de Media (hierna CvdM) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en wetenschappen (hierna OCW) is afgesproken dat inzake de besparingen op de directe kosten gerapporteerd zal worden over de (organisatorische) maatregelen. Daarnaast zal worden gerapporteerd over de fte-reductie binnen de Publieke Omroep. Het verloop van de indirecte kosten zal financieel gevolgd worden.

Graag verwijzen wij dan ook naar deze eerdere rapportage waarin de gemaakte afspraken en geplande bezuinigingsmaatregelen zijn opgenomen.

Bij de rapportage over de gerealiseerde besparingen ultimo juni 2004 was de potentiële besparing bij de zogenaamde 39f-omroepen nog niet bekend. Inmiddels is het onderzoek naar de besparingsmogelijkheden afgerond en zullen de gerealiseerde besparingen meegenomen worden in onderhavige rapportage.

In deze rapportage zal achtereenvolgens worden ingegaan op de organisatorische bezuinigingen die al dan niet zijn weerslag vinden in de directe kosten, de besparingen op de indirecte kosten en tot slot de fte-reductie als gevolg van de bezuinigingsmaatregelen.

2 Organisatorische bezuinigingen

In de (concept) rapportage over de gerealiseerde besparingen per 30 juni 2004 is een aantal uit te voeren omroepbrede organisatorische bezuinigingsmaatregelen opgenomen alsmede een aantal waarnemingen uit de praktijk. Hierna zal een aantal van deze onderwerpen nogmaals worden toegelicht aan de hand van de huidige stand van zaken en verwachtingen.

Centralisatie aankoop fictie televisie

De fictieaankoop voor televisie is inmiddels centraal ondergebracht bij Publieke Omroep (hierna PO) en wel onder netcoördinatie. Omroepbreed zijn er circa 50 aankopers (inclusief backoffice) boventallig verklaard waarvan er vervolgens 15 bij Publieke Omroep in dienst zijn getreden dan wel gedetacheerd zijn vanuit de omroepen. De aankoop van non-fictie blijft rechtstreeks onder de omroepen vallen.

Sluiting radiostudio's

De radiostudio's worden in 2005 rond de zenders gecentraliseerd. Om (tijdelijke) leegstand van de gehandhaafde studio's te beperken, worden in totaal 14 van de 21 radiostudio's gesloten. Na sluiting beschikt een aantal omroepen niet meer over een eigen radiostudio. Met deze maatregel wordt uiteindelijk op jaarbasis circa € 1,7 mln bespaard. Inmiddels zijn 4 studio's daadwerkelijk gesloten. De overige studio's zullen in de loop van 2005 gesloten worden waarvan de laatste per 1 november 2005.

Centralisatie muzieksamenstelling Radio 2

Het aantal muzieksamenstellers niet-specialistische muziek van Radio 2 is door bundeling van de activiteiten beperkt. Hierdoor zijn ca. 4,5 fte's bij de omroepen vervallen en zijn er 2 fte's centraal op Radio 2 bijgekomen. De totale besparing bedraagt ca. € 155.000.

Nieuw profiel Radio 4

Radio 4 heeft met ingang van september 2004 een nieuw profiel en aansluitende programmaformats. Door de stroomlijning en de verhoogde toegankelijkheid van de programmering kan Radio 4 ca. € 2,7 mln. besparen ultimo 2007. In 2005 wordt hiervan naar verwachting ca. € 2,3 mln. gerealiseerd.

Inzetten herhalingen

Om kosten te besparen zijn er meer herhalingen opgenomen in het programmaschema, die voldeden aan de netdoelstellingen. Hierdoor zijn nieuwe, dure uitzendingen komen te vervallen. Vooralsnog lijkt het dat deze maatregel de programmering niet noemenswaardig heeft aangetast.

Sluiting postkamer/repro Publieke Omroep

De Raad van Bestuur heeft in september 2004 besloten binnen haar eigen organisatie de postkamer en de drukkerij bijna volledig af te bouwen en de reproafdeling te verkleinen en samen te voegen met die van NOS RTV. Deze maatregel is volledig uitgevoerd hetgeen een reductie van 13 fte met zich heeft meegebracht.

Faciliteiten

In onze rapportage over de gerealiseerde besparingen per 30 juni 2004 schreven wij dat het tempo waarin de besparingen op faciliteiten zouden worden gehaald te laag was. Inmiddels is er met ingang van 1 september 2005 een bindende regeling door de Raad van Bestuur afgevaardigd met betrekking tot de tarieven die dienen te gelden bij het inhuren van ENG-ploegen. De verwachte besparing die deze regeling met zich meebrengt komt overeen met de door McKinsey berekende besparingsmogelijkheid.

Personele besparingen

Inmiddels is gebleken dat de verwachte vertraging in de personele besparingen waarheid is geworden. Personele reorganisaties zijn ten principale processen waarbij zorgvuldig en menselijk gehandeld moet worden. Zie verder hoofdstuk 4 Personele ontwikkeling.

3 Indirecte kosten

Voor de monitoring van de indirecte kosten wordt een onderscheid gemaakt tussen de A-omroepen en BNN, NOS RTV en Educom enerzijds en de zogenaamde 39f-omroepen anderzijds.

De wijze van monitoren van de indirecte kosten bij de 'kleinere' omroepen conform de wijze waarop dit geschiedt bij de omroepverenigingen is niet reëel. De monitoring indirecte kosten bij de A-omroepen is gebaseerd op indirecte afdelingen, zoals juridische zaken, documentatie en bibliotheek etc. Bij de 39f-omroepen is hier vanwege de kleinschaligheid vanzelfsprekend geen sprake van.

Een kanttekening betreft BNN, deze omroep heeft te maken met een zendtjduitbreiding van 40% van een A-omroep naar 50% van een A-omroep waardoor er geen sprake kan zijn van een 'echte besparing', maar juist van een 'minder-meer' situatie.

3.1 Landelijke Publieke Omroep

Bij de monitoring van de gerealiseerde besparingen per 30 juni 2004 is de omroepen tevens gevraagd het zogenaamde voortraject in te vullen. In het voortraject hebben de omroepen de afgesproken besparingen op indirecte kosten over de jaren 2004-2007 vertaald naar de functionele exploitatie-indeling. Dit was nodig omdat de Publieke Omroep in de Meerjarenbegroting aan OCW rapporteert op basis van deze indeling. Het realisatietraject heeft betrekking op de werkelijke cijfers.

De besparingen 2004 zijn in mindering gebracht op het kostenniveau 2003 en in sommige gevallen op het kostenniveau 2002. Dit laatste betreft een aantal omroepen die reeds in 2003 zijn begonnen met besparen en waarbij dus 2003 geen reële vergelijkingsbasis is. Ook bij NOS RTV is het kostenniveau 2002 als basis gebruikt omdat dit evenals 2004 een evenementenjaar was en dus ter vergelijking kan worden gehanteerd. NB: Bij de "norm 2004" (kostenniveau 2004 na besparingen) is geen rekening gehouden met inflatie.

Op de volgende pagina wordt in een kort overzicht het verloop van de indirecte kosten van de Publieke Omroep weergegeven. Uit het voortraject is gebleken dat de Publieke Omroep ten opzichte van 2003 reeds in 2004 € 7,8 mln zal besparen. Dit is ruim 70% van de besparing die voor de gehele periode tot en met 2007 is afgesproken (€ 11 mln). Aan de hand van de opgave in het voortraject is de norm voor 2004 bepaald. Echter, in

de indirecte kosten van PO zijn in zowel 2003 als 2004 aanzienlijke incidentele posten verwerkt. Bovendien is in de cijfers 2003 de afdeling ondertiteling slechts voor 6 maanden verantwoord bij PO. De norm van PO is dan ook aangepast met deze incidentele posten en de kosten van de afdeling ondertiteling is herberekend naar een heel jaar.

Ten opzichte van 2003 heeft in 2004 een vermindering van indirecte kosten ad € 15,4 mln plaatsgevonden zoals uit het overzicht hieronder blijkt. De werkelijke indirecte kosten bedroegen in 2004 € 77,4 mln waarmee deze € 2,2 mln onder de gestelde norm uitkomen. In totaal worden de afgesproken bezuinigingen dan ook gerealiseerd.

	Jaarrekening 2002	Jaarrekening 2003	Norm 2004	Jaarrekening 2004
Totale indirecte kosten	90.424	92.720	79.589	77.356

De daling van de indirecte kosten is voornamelijk terug te vinden in de overige kosten waaronder moet worden verstaan de huisvestingskosten, kantoorautomatisering en overige indirecte kosten.

Hierna zullen allereerst de omroepverenigingen (inclusief NPS), NOS RTV en Educom aan de orde komen en vervolgens de 39f-omroepen.

3.2 A-Omroepen, NOS RTV, BNN en EDUCOM

Alle omroepen (m.u.v. de 39f-omroepen) hebben in het voortraject aangegeven hoeveel zij in totaal zullen besparen op de indirecte kosten 2004. Aan de hand hiervan is de norm berekend voor 2004, circa € 42 mln. Dit is het bedrag van de maximale indirecte kosten voor 2004. Zoals uit het overzicht op de volgende pagina blijkt zijn de indirecte kosten ruimschoots onder de norm gebleven en wel een kleine € 5,5 mln.

Op totaal niveau voldoen de omroepen aan de norm de indirecte kosten en hebben zij zelfs meer bespaard dan afgesproken. Vaak echter waren de kosten eigen medewerkers bij deze omroepen wel boven de norm. Deze overschrijding van de norm wordt veroorzaakt doordat de fte-reductie vertraging heeft opgelopen doordat de hiermee samenhangende procedures vanzelfsprekend nauwlettend en humaan gevolgd moeten worden.

Ontwikkeling indirecte kosten A-Omroepen, NOS RTV, BNN en EDUCOM

x € 1.000	2003	NORM 2004	2004
Omroep A	3.517	3.103	3.226
Omroep B	3.356	3.193	3.332
Omroep C	3.410	3.153	2.735
Omroep D	3.768	3.368	2.839
Omroep E	4.888	4.856	3.551
Omroep F	1.391	1.412	1.381
Omroep G	3.404	3.129	2.830
Omroep H	3.650	3.014	3.366
Omroep I	2.951	2.765	2.434
Omroep J	499	399	515
Omroep K	3.122	3.019	2.981
Omroep L	10.206	10.962	7.689
TOTAAL	44.162	42.374	36.879

3.3 39f-omroepen

Begin 2005 is het onderzoek naar de besparingsmogelijkheden bij de zogenaamde 39f-omroepen afgerond. Hierbij is bepaald hoeveel zij in de periode 2004-2007 dienen te besparen en deze besparing is uitgekomen op € 2,1 mln. Dit bedrag heeft betrekking op de totale kosten, dus zowel direct als indirect. Het budget bij deze omroepen is overigens al wel in 2004 (en 2005) gekort.

Zoals hiervoor omschreven is een uitgebreide monitoring op de indirecte kosten bij deze groep omroepen niet zinvol vanwege de kleinschaligheid waarmee zij te maken hebben. Uit de jaarrekeningen van deze omroepen blijkt echter dat de totale lasten in 2004 met € 1,3 mln zijn gestegen waarvan de indirecte kosten met € 0,3 mln ten opzichte van 2003. De stijging van de directe kosten heeft te maken met wijzigingen in de programmamix en meer uitgezonden uren.

De stijging van de indirecte kosten heeft diverse oorzaken zoals inhuur extra personeel om onevenredige werkdruk bij eigen werknemers te verminderen, hogere accountantskosten en een eenmalige teruggave UWV in 2003 waardoor de indirecte kosten 2004 lijken te zijn gestegen.

De stijging van de directe kosten is gefinancierd met een hogere bijdrage uit Stifo- en CoBofonds. Bovendien is meer ingezet vanuit de reserve voor programmadoeleinden.

4 Personele ontwikkeling

Niet alleen de 'financiële' besparingen worden binnen de Publieke Omroep gemonitord, ook de fte-reductie in de periode 2004-2007 wordt bijgehouden. Naast daadwerkelijke reductie van het aantal aanwezige, werkzame fte (dus personen), zijn ook de vervallen functies bijgehouden. Ook voor de fte monitoring geldt dat de zogenaamde 39f-omroepen niet zijn meegenomen. Daar waar in dit hoofdstuk over totale personeelsbestand van de Publieke Omroep wordt gesproken wordt het bestand exclusief de 39f-omroepen bedoeld. Bovendien zijn in de fte opgaven van de omroepen zowel de fte in dienst van het omroep bedrijf als die van de vereniging opgenomen.

4.1 FTE-reductie

Bij het monitoren van de fte-reductie is een onderscheid gemaakt tussen:

1. fte's op basis van een vast dienstverband;
2. fte's op basis van een tijdelijk dienstverband.

Vervolgens zijn deze twee categorieën fte's verder onderverdeeld naar:

- a. fte's die programma-gebonden werkzaamheden verrichten;
- b. fte's die niet-programmagebonden werkzaamheden verrichten.

In 2004 is een fte-reductie van 5,5% (206 fte) gerealiseerd op het totale personeelsbestand van de Publieke Omroep. Het totale personeelsbestand bedroeg ultimo 2004 circa 3.500 fte. In 2003 was dit nog ruim 3.700.

De grootste reductie is terug te vinden in de groep medewerkers met een tijdelijk contract, die niet-programmagebonden werkzaamheden verrichten. In deze categorie is het aantal fte's 27% (62 fte) lager ten opzichte van ultimo 2003 (230 fte). Deze vervallen fte's worden niet gesubstitueerd door een hogere inzet van extra fte's (freelancers, uitzendkrachten en gedetacheerden).

In beide hiervoor genoemde categorieën en subcategorieën zijn de fte's gedaald, met uitzondering van NOS RTV in de categorie medewerkers met een vast contract, niet-programmagebonden. Dit is het gevolg van een gewijzigde organisatorische ophanging van de afdeling IT bij NOS RTV. In 2003 is deze afdeling als programmagebonden in de FTE-monitoring opgenomen, in 2004 is de afdeling ondergebracht in de categorie niet-programmagebonden.

Over het geheel genomen is er echter geen toename te zien. De verwachting is dat in 2005 de afname van FTE's verder wordt doorgezet.

4.2 Vervallen functies

Een tweede onderdeel van de fte monitoring is het bijhouden van de vervallen functies. Dit zijn functies die in de toekomst niet meer zullen worden vervuld. Het gaat hierbij om functies die nog vacant waren (vacatures), maar ook functies die wel waren ingevuld – en waar dus daadwerkelijk iemand werk verrichtte – en in de toekomst niet meer vervuld zullen worden. Deze laatste functies zijn begrepen in de fte-reductie uit paragraaf 4.1.

Omdat het gehele personeelsbestand wordt gemonitord, kan niet worden gezegd dat alle fte's die in de vorige paragraaf zijn genoemd ook in de lijst met vervallen functies zijn opgenomen. Een aantal van de gereduceerde fte's vervulden functies die in de toekomst wel weer zullen worden vervuld. Met andere woorden de functies die de 206 gereduceerde fte's vervulden zijn niet allemaal terug te vinden in de lijst met vervallen functies.

In totaal zijn er in 2004 zoals uit de hieronder opgenomen tabel blijkt, 211 fte-functies komen te vervallen. Deze functies zijn onderverdeeld naar de door McKinsey opgestelde besparingscategorieën. Het betreft hier alleen functies in het omroepbedrijf en dus geen verenigings-fte.

McKinseycategorieën:	
<i>I. Efficiëntieverbeteringen in indirecte taken</i>	76,67
1.1 Staf omroepen	
1.2 Staf PO Bestuur	
1.3 Huisvesting	
1.4 ICT	
1.5 Diensten en overig	
<i>II. Samenwerking rondom programma's</i>	72,78
2.1 Diensten: programma-aankoop	
2.2 Eigen faciliteiten	
2.3 Inkoop faciliteiten	
2.4 Faciliteiten: Ontwerp/standaarden	
2.5 Samenwerking TV	
2.6 TV Herhalingen	
2.7 Internet	
2.8 PO Bestuur: TCE/Schemazaken	
<i>III. Keuzes in takenpakket</i>	32,32
3.1 Radio 1, 2 en 3FM	
3.2 Samenwerking Radio 4	
3.3 Radio 747 AM	
3.4 PO Bestuur: 1008 AM	
3.5 BVN	
<i>IV. Niet door McKinsey opgenomen</i>	29,33
4.1 Efficiëntie van het productieproces	
4.2 Overig	
Totaal aantal vervallen functies 2004	211,10

4.3 FTE- en functiereductie 2003

Vooruitlopend op de budgetkorting in 2004, is een aantal omroepen in 2003 reeds gestart met functies niet meer in te vullen en contracten voor bepaalde tijd niet meer te verlengen. Zo zijn in 2003 ook reeds bijna 96 functies komen te vervallen in het totale personeelsbestand van het omroepbedrijf van de Publieke Omroep. Het totaal aantal vervallen functies 2003-2004 komt daarmee uit op 307.

5 Samenvatting en conclusie

Met het eerste bezuinigingsjaar achter de rug, waarin het budget met € 39 mln is gekort, kan geconcludeerd worden dat de Publieke Omroep in totaliteit voldoet aan de gemaakte besparingsafspraken. Zowel de organisatorische maatregelen als de vermindering van de indirecte kosten liggen op schema en gaan soms zelfs verder. Ook de reductie van het aantal fte's laat duidelijk de consequenties van de besparingen zien.

Kort samengevat kan worden gesteld:

- De geplande organisatorische maatregelen worden geïmplementeerd;
- De indirecte kosten 2004 zijn met maar liefst € 15,4 mln (17%) gedaald ten opzichte van 2003 en liggen daarmee € 2,2 mln onder de afgesproken norm voor 2004;
- Het aantal aanwezige fte's is gereduceerd met 206 en het aantal in 2004 vervallen functies bedraagt 211;
- In 2003 zijn ook reeds 96 functies komen te vervallen waardoor het totaal aantal vervallen functies uitkomt op 307
- De efficiency in het productieproces is bevorderd;

De Publieke Omroep zal ook in de komende bezuinigingsjaren volharden in het zo efficiënt en doelmatig mogelijk inzetten van de beschikbare middelen en daarover conform afspraak verantwoording afleggen.